

kunne tjene ogsaa det, hvis der overhovedet skal være nogen Mening i det.

la Cour: Jeg vil gerne henvende et Spørgsmaal til den højtærede Minister. Gennemsnitsstørrelsen af de bevilgede Laan er 6,000 Kr., og naar vi give 3 Mill. Kr., ville 500 Husmænd kunne faa Hjælp. Hvis vi nu lægge 1 Mill. Kr. til, ville 666 Personer kunne faa Hjælp. Men der er kommet Begæring ind fra 1,335 Personer, der bliver altsaa tilbage 669 eller over Halvparten. Hvorledes vil det saa stille sig næste Aar? I Lovens § 8 sidste Stykke, som jeg med Formandens Tilladelse skal oplæse, staar der: „Hvis det Beløb, der i Finansaaret vil være til Raadighed til det ommeldte Formaal i den paagældende Amtsraadskreds, ikke vil være tilstrækkeligt til, at alle kvalificerede Andragere kunne komme i Betragtning, træffer Kommissionen Valget mellem dem. Andragere, som af denne Grund faa Afslag, bør under lige Vilkaar fortrinsvis komme i Betragtning næste Aar, saafremt Andragende paa ny indgives. Saa snart Afgørelse har fundet Sted, gives der hver enkelt Andrager Underretning for hans Vedkommende.“ Altsaa, de 669 skulle komme i Betragtning næste Aar, hvis de indgive Andragende, hvad jeg er temmelig overbevist om, de ville gøre. Der vil altsaa næste Aar blive en ganske overordentlig stor Mængde Ansøgere og kvalificerede Ansøgere, antager jeg, og der vil altsaa paa ny blive mange, som ikke kunne komme i Betragtning. Det er en Selvfølge, at saa længe den Statsgave, der tildeles Landarbejderne, er saa stor, vil der blive et meget stærkt Begær efter den. Jeg skal anføre et Par oplysende Tal. Hvis disse Mænd gennem Kreditforeningen for mindre Landejendomme skulde søge dette Laan paa 6,000 Kr., maatte de andrage om at faa 6,300 Kr., thi Kursen for 4 pCt.s Penge er dér 96. Nu vide vi tilmed, at de ikke kunne laane 6,300 Kr. i den statsgaranterede Husmandskreditforening, thi de maa ikke komme højere der end til 6,000 Kr. Vi ere altsaa komne til at give dem et begunstiget Laan, idet de, hvis de skulde have det realiseret gennem en Kreditforening, vilde være nødsagede til at henvende sig til de store Kreditforeninger. I den af Staten garanterede Kreditforening ville 6,300 Kr. til 4 pCt. andrage 252 Kr. aarlig, nu faa de de 6,000 Kr. til 3 pCt., hvilket bliver 180 Kr. aarlig; altsaa faa de gennemsnitlig en Gave af 72 Kr. aarlig. Selvfølgelig vil der, saalænge Forholdene

ere saa gunstige, blive et stærkt Begær efter at faa disse Laan hos Staten, og jeg forudser, at Begæret vil blive større og ikke mindre, end det har været i afvigte Aar.

Jeg vil henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa, at alle de mange, som have Laan i Husmandskreditforeningen, egentlig blive en lille Smule brøstholdne, naar henses til de store Statslaan, som uddeles ifølge denne Lov. Der findes i Østifternes og den jydskke Husmandskreditforening 86,854 Laantagere med et Laanebeløb af 137,042,000 Kr. og med en opsparet Reservefond af 5,055,000 Kr. Af de 86,000 Laantagere vil der hvert Aar dø nogle, og deres Bo skal altsaa realiseres, og nogle ville maaske sælge for at komme i en anden Stilling. Jeg gør Regning paa, at $\frac{1}{25}$ af disse Huse aarlig bliver realiseret, der bliver saa ikke mindre end 3,445, der skulle sælges, og jeg ved af Erfaring, at flere af dem, som af en eller anden Grund have ønsket at sælge, ikke have kunnet det, fordi de nye Folk, som ønskede Jord, sagde: Nej, vi kunne umuligt faa saa gode Betingelser ved at købe de gamle Huse, som vi kunne faa ved at tage Statslaan. Man maa huske paa, at ved Statslaanet ere de fri for alle Papiromkostninger, de ere fritagne for Omkostninger ved det Laan, de stifte, hvorimod alt dette hober sig op, saa snart de skulle gaa ind til og overtage et af de Huse, som allerede have et Kreditforeningslaan. Desuden stilles der, naar de ville være Laantagere i den lille Kreditforening, den Fordring, at de skulle være Ejere af $\frac{2}{5}$ af, hvad Stedet koster, hvorimod Staten nøjes med at forlange, at de skulle være Ejere af $\frac{1}{10}$. Jeg kan derfor ikke se rettere, end at vi ved at forhøje Summen for Statslaanet bidrage væsentlig til at svække de Ejendomsbesiddere, som have Ejendomme, der ere pantsatte i Kreditforeninger, saa meget mere som det, efter at Loven i Fjor er revideret, viser sig, at naar der er gennemført Forbedringer paa Ejendommen, eller der ønskes Hjælp til at udvide den, kan der faas billige Statspenge. Det er noget, som de smaa Husmænd, der have Laan i Husmandskreditforeningerne, ikke kunne faa, de maa selvfølgelig søge at faa Laan gennem deres Kreditforeninger til langt dyrere Rente, og de have der for langt vanskeligere ved at faa dem effektuerede.

Efter hvad jeg har anført, tror jeg derfor, at den Hjælp, som den højtærede Minister i Aar forlanger paa 1 Mill. Kr.,